

STANOVISKO

ODBORU CENTRÁLNÍ HARMONIZAČNÍ JEDNOTKA Č. 4/2021

Dotaz

Jakým způsobem má osoba vykonávající přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku ověřit, zda ve sledovaném období nedošlo k neoprávněnému užití daňových příjmů přidělených obci ze sdílených daní?

ZAŘAZENÍ DOTAZU

PRÁVNÍ PŘEDPIS	<ul style="list-style-type: none"> zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů
SOUVISEJÍCÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY	<ul style="list-style-type: none"> zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům vyhláška č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti
KLÍČOVÁ SLOVA	přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, obec, daňové příjmy obce, příjmy ze sdílených daní, přezkoumání příjmů obce
DATUM ZPRACOVÁNÍ	22. 7. 2021
ZPRACOVATEL	Oddělení 4701 – Harmonizace interního auditu

Stanovisko

V rámci přezkoumávání hospodaření obce má kontrolor ověřit také to, zda příjmy plynoucí obci ze sdílených daní nebyly zpronevěřeny, či jiným způsobem neoprávněně užity. Za vhodný způsob přezkoumání této oblasti lze považovat ověření, zda výše daňových příjmů vykázaných ve finančním výkazu „FIN 2-12 M“ dané obce odpovídá skutečně převedeným peněžním prostředkům od Finanční správy ČR na bankovní účet obce.

Odůvodnění:

Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření, územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přezkoumávání hospodaření**“) je jedním z předmětů přezkoumání hospodaření územního samosprávného celku (dále také „**ÚSC**“) „**plnění příjmů** a výdajů **rozpočtu** včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků“, tedy mj. také **plnění příjmů ÚSC ze sdílených daní**.

Každý předmět přezkoumání přitom má být ověřen z příslušných hledisek přezkoumání uvedených v ustanovení § 3 zákona o přezkoumávání hospodaření. Dle ustanovení § 3 písm. a) má být příslušný předmět přezkoumání ověřen z hlediska „**dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy**, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování“. Účelem výčtu právních předpisů v tomto ustanovení je klást na uvedené předpisy zvláštní důraz. Výčet předpisů, se kterými má kontrolor ověřit soulad je pouze demonstrativního, nikoliv taxativního (vyčerpávajícího) charakteru, kontrolor tedy má ověřit soulad předmětů přezkoumání také s dalšími relevantními právními předpisy.

Sohledem na související rizika je vhodné uvažovat také nad možnými aspekty hospodaření ÚSC potenciálně přesahujícími do **trestněprávní roviny**, především nad trestnými činy proti majetku dle HLAVY V zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“) a trestnými činy hospodářskými dle HLAVY VI trestního zákoníku. Kontrolor nemá během přezkoumávání hospodaření ÚSC takové pravomoci a možnosti jako Policie ČR a další orgány činné v trestním řízení a od kontrolora se tudíž neočekává detailní forenzní audit zaměřený na odhalení trestné činnosti vykonané orgány či zaměstnanci ÚSC. Kontrolor nicméně musí rizika přesahující do trestního práva brát v potaz a v přiměřené míře se jimi zabývat. Jestliže kontrolor při přezkoumání zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že mohl být spáchán trestný čin, postupuje podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 6 odst. 2 zákona o přezkoumávání hospodaření neprodleně o těchto skutečnostech písemně informuje příslušné zastupitelstvo, případně statutární orgán dobrovolného svazku obcí.

Sdílené daně, které obec obdrží podílem z celostátního hrubého daňového výnosu¹ dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, se mohou stát předmětem **zpronevěry ze strany členů orgánu ÚSC nebo zaměstnanců ÚSC**, kteří jsou oprávněni s těmito prostředky nakládat.

Kontrolor by v relevantních případech měl ověřit, zda částka vykázaná ÚSC jako příjem ze sdílených daní je shodná s částkou, která měla být ze strany Finanční správy ČR vůči ÚSC poskytnuta. Za vhodný postup ověření této skutečnosti lze považovat **porovnání výpisu z bankovního účtu ÚSC**, na který měla být příslušná částka ze strany Finanční správy ČR poskytnuta, **s výkazem pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad** (dále jen „výkaz FIN 2-12 M“), který ÚSC předkládá do centrálního systému účetních informací státu na základě povinnosti vyplývající z ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 5/2014 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti, ve znění pozdějších předpisů. Ve výkazu FIN 2-12 M může kontrolor dané částky nalézt v části „I. Rozpočtové příjmy“. V rámci přípravné fáze před přezkoumáním hospodaření je také možné provést porovnání daňových příjmů vykázaných ve výkazu FIN 2-12 M se skutečně převedenými prostředky Finanční správou ČR, které jsou čtvrtletně zveřejňovány na jejích webových stránkách: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci>.

Pokud je souhrn částek dle příslušného výkazu nižší než částka skutečně obdržených finančních prostředků uvedená na výpisu z bankovního účtu, je nezbytné příčinu vzniku nesrovnalosti náležitě došetřit. Výsledkem pak může být zjištění, že se jedná pouze o ojedinělou evidenční chybu, která není důsledkem žádného systémového selhání či jiného významného rizika, nicméně příčinou může být rovněž cílené jednání pověřených osob zakládající **riziko spáchání trestného činu zpronevěry**.

¹ Jedná se o podíl na dani z přidané hodnoty, dani z příjmů FO ze závislé činnosti a jiných funkčních požitků dani z příjmů PO (bez daně placené obcemi dle přepočteného počtu obyvatel), dani z příjmu fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby a dani z příjmů fyzických osob z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti